

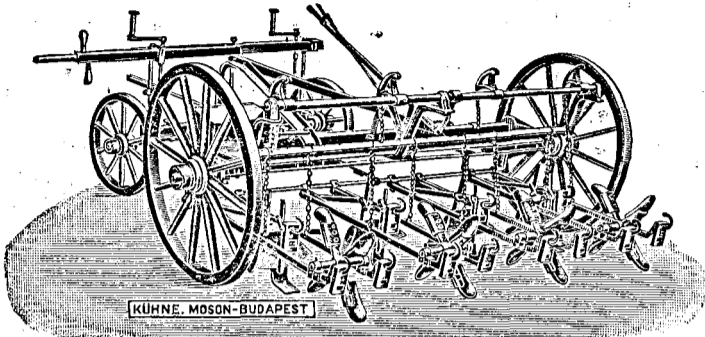
ERDÉLYI GAZDA

XL. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1908. Március 15.

11. SZÁM.

*F. uerl:
Tökajánlás*

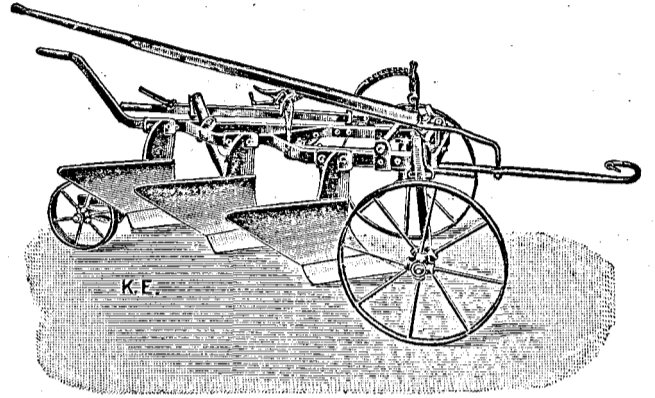
KÜHNE, MOSON-BUDAPEST

KÜHNE E. hazánk legrégebbi mezőgazdasági gépgyárában — **Mosonban**

elismert gondos kivitelben készülnek: Egy- és többvasu acélekék. Rét- és szántóföld-boronák. Mélyítő- és porhanyító eszközök a tavaszi szántás helyettesítésére.

„Mosoni Drill“

sorvetőgépek.

K.E.

Uj! „Econom“ műtrágyaszórók
Burgonyamivelő eszközök
Laass-féle répakapáló-gépek
Osborne-Aratógépek

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57a.
Fiókraktárak: Temesvár és Debreezen.

1672

Jutalmazó mellékipar gazdák számára

Homokból és cementből mindenki szakismeret nélkül előállíthat homoktégelákat, cement-födécserepeket, csöveket csatornázásra, alagsóvezé-
2119 seket, padlólapokat, itató vályukat stb.

Felette egyszerű gyártás kipróbált gépeinkkel és formáinkkal.

Kivánatra ingyen küldjük 82-es számú árjegyzékünket. Könnyen érthető használati utasítást minden géphez adunk. Üzem berendezéshez oktatót küldünk, kivánatra állandóan is. —
Levelezés magyar nyelven.

Különlegességi gépgyár homok értékesítésére

LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. Gasparly & Co.

MARKKRANSTÄDT bei Leipzig.

Homokvizsgálat, próbafeldolgozás, minták ingyen.

Legnagyobb gyár
a maga nemében

270 munkas
95 szabadalom stb.

Törlesztő kölcsönök.

Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-
birtokok és városi bérházakra.

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérházaknál a telekkönyv, házberadó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számíttatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

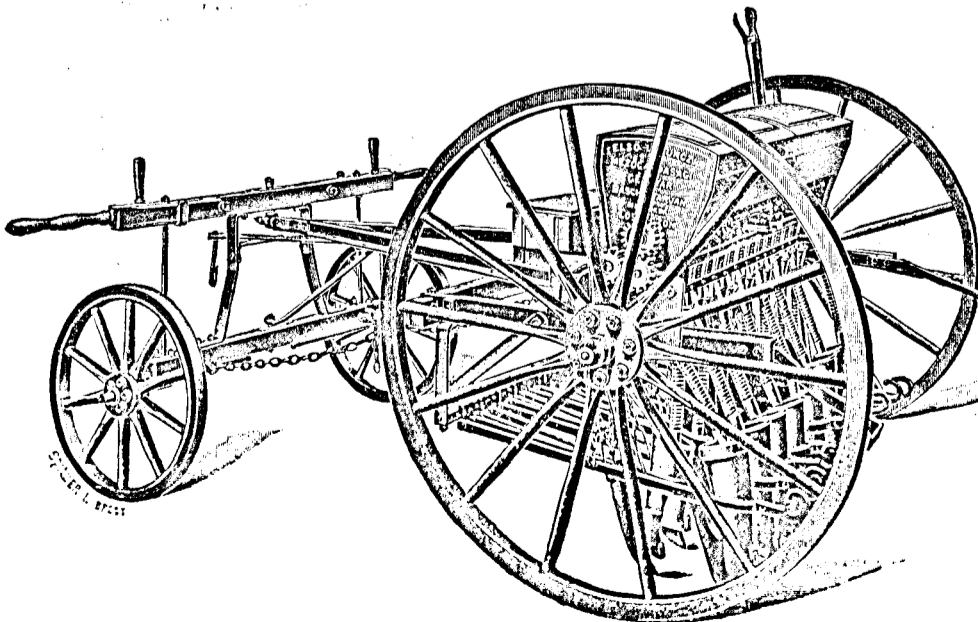
Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

1501

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Előnyös feltételek.

Teljes 100-as árfolyam.

Szabadalmazott LOSONCZI DRILL

a legjobb sorvetőgép!

Tolókerékszer
alsó- és felsővetésre.

Tessék leírást és ajánlatot kérni!

— Gazdáknak kedvező fizetési feltételek. —

Első

Losonczy Mezőgazdasági Gépgyár

Basch és Tarján mérnökök Losoncz.

2054

Kedvező alkalom! Huzás már október 5-én.

Az árfolyamok esése következtében csekély tőkebefektetéssel

1 és fél millió korona

összegű fő- és melléknyereményekre játszhatik évi 3 húzában, ha vesz nálunk egy

Hazai Takarékpénztári sorsjegyet

14 havi részletfizetésnél havi . . .	9.— korona
16 " " " " " " " " " " " " " " " "	8.— " "
19 " " " " " " " " " " " " " " " "	7.— " "
23 " " " " " " " " " " " " " " " "	6.— " "
28 " " " " " " " " " " " " " " " "	5.— " "

lefizetése mellett, vagy pedig letétjegyre napi árfolyamon 20.— K foglalo ellenében tetszés

1007

Egy sorsjegyre több nyeremény is eshetik.

Kapható a

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaságnál,
Kolozsvárt, Mátyás király tér 7. szám alatt.

szerinti törlesztésre. Az első részlet, vagy a foglalo lefizetése után a sorsjegyek nyereményei a vevőt illetik.

Huzások:

február 5-én, összesen 420.000 K nyereménnyel,
június 5-én, összesen 420.000 K nyereménnyel
október 5-én, összesen 781.000 K nyereménnyel,

Pénzt nem veszítheti el, mert minden sorsjegy okvetlen nyer legalább 100.— K törlesztő összeget, mely esetben még egy nyereményjegyet is adnak 30.-40 K értékben, mely nyereményjegy az 1976. évig valamennyi húzáson játszik.

Szőlő-
oltványokat

szállít, fajltiz-
tassáért jót-
állva legdusab
választékban a
már évek óta

1996 II elsőnek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep

tulajdonos: Caspari Frigyes.

Medgyes 130. sz. (Nagyküküllőmegye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó-, mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának, fenti szőlőtelep feltetlen megbízhatóságáról.

TRÁGYAGIPSZ!

Mint az összes hazai gipsz-gyárak központi irodája, ajánlunk

≡ KITÜNŐ TRÁGYAGIPSZET. ≡

A leghálásabb és legolcsóbb műtrágya a trágya-gipsz, mely különösen sikerrel alkalmazható:

istállótrágya javítására és konzerválására. luczerna, lóhere és pillangós növények trágyázására, mészszegény vagy szikes talajok javítására, szőlőtrágyázásra, burgonya és konyha-kertészethez.

Legolcsóbb árajánlattal bármely vasuti állomásra a legnagyobb készséggel szolgál a

Magyar Gipszkereskedelmi Részvénytársaság Budapest,
V. Ker. Dorottya-utca 9.

2137

**LOKOMOBILOK, GÖZCSEPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK,
ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK,
TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.**

KIVANATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.“ TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/6 ÉVRE 6 K.,
1/4 ÉVRE 3 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASZTI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

- Néhány szó a tejről és a szarvasmarha tenyészési egyesület alakításáról. *Dr. Gidófalvy István.* 145
- Tíz évi rozstermesztési kísérletek Dániában. *D. J.* 147
- Az ugorkamag termelése. *Csérer Gyula.* 148

Hormányintézkedések:

- A cserebogarak irtása. — Az adójavaslatokat módosítsák. — Törvényjavaslat a tisztességtelen versenyről. 149

Vegyes közlemények.

- Kinevezés. — Borvizsgáló bizottságok. — A Csikvármegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmányi ülése. — A Kolozsmegyei fafaragó tanfolyamok. — Csikvármegyei Gazdasági Egyesület. — Hazánk komlótermelése. — Vidéki sörgyárosok gyűlése. . . 149

Hirdetések.

Néhány szó a tejről és a szarvasmarha tenyészési egyesület alakításáról.

A múlt számban Jakab László az „Ellenzék“-ben e tárgyban megjelent cikket teszi bírálata tárgyává. Az irányomban már gyakran megnyilvánult rokonszenve és szeretete kifejezése mellett sokat foglalkozik, nevem megnevezése nélkül, cikkeimmel és különösen azok hiányosságát állapítja meg. Kifejti azt a nagy hibát, hogy ezek a közlemények nem egy hivatásos szakember tollából eredtek és nem mint rendszerbe szedett tanulmányok láttak napvilágot. Együttal megállapítja azt is, hogy az ilyen közlemények szaklapban nem közölhetők.

En ezeket szószerint aláírom, mert nálunk még az a kivánság, hogy kiki maga mesterségét folytassa és nem vagyunk hozzá szokva ahhoz, hogy értelmes laikus emberek egyes kérdésekhez laikus nyelven, tehát úgy, hogy mindenki megértse, tárgyaljanak.

A szakférfiak ebben a munkában kontárkodást látnak, pedig éppen ellenkezőleg a nagyközönség érdeklődését keltik föl olyan kérdések iránt, melyeknek kidolgozása igaz ugyan, hogy a szakférfiak szakszerű munkájának tárgya kell, hogy legyen, de ezeket a szakszerű fejtegetéseket vagy nem kapja meg a nagyközönség, vagy ha megkapja is unja azok elolvasását, vagy nem érti meg.

Nyugodjék bele Jakab László abba, hogy éppen nagyhorderejű kérdéseknél, hol a társadalom minden tagjának részvételére és munkájára szükségünk van, el nem maradhatnak az olyan előfutárok, mint a milyenek az én cikkeim, mert különben úgy járnánk a mozgalommal, mint Jakab László, ki keservesen panaszolja, hogy 1897 évben ő szakszerű fejtegetésekkel kísérleteket tett ebben az irányban, de azok célhoz nem vezettek.

Azt, hogy egy társadalmi mozgalmat, hogy kell feléleszteni, hogy kell ébren tartani, hogy kell a társadalomnak minden tényezőjét abba bele vonni, én jobban tudom, mint a hivatásos szakértők. Egész multam és az elért eredményeként igazolják?

Nem kérkedésemből mondom ezt, hanem csak azért, hogy a társadalom minden tényezője tegye meg kötelességét. Aki agitálni tud agitáljon, teljes tudásával, állítsa talpra az egész társadalmat és ekkor jöjjenek a hivatásos szakértők és töröljék, amit az ügy érdekében törölni szükségesnek látnak. Valószínűleg meg annyi, amennyit célszerű és lehet.

Azt hiszem mégis csak könnyebb a szervezés munkája olyan körülmények között, mikor az ügy iránt már sokan érdeklődnek, mint akkor, mikor még az egész társadalom alszik.

Éppen arra kell buzdítsa az „Erdélyi Gazda“ a laikusokat, hogy erre a kérdésre vonatkozólag észrevételeiket tegyék meg, mert

ha ismerjük a laikusok gondolkodását, könnyű lesz a hivatásos szakértőknek eredményt elérni, mert végre is sem nekem, sem a hivatásos szakértőknek nincs szüksége ezen intézményekre, hanem igenis annak a laikus közönségnek, melynek érdekében mindnyájunknak legjobb belátása szerint dolgozni kell.

Eredményt pedig azt hiszem ebben a kérdésben mindnyájan akarunk fölmutatni, a hivatásos szakértők épen úgy, mint mi többiek, az ügyben kontárkodók.

Az „Erdélyi Gazda“ olvasói cikkeimnek méltatásából, nagyrésztben csak azok hiányosságát ösmerhették meg. Intézkedtem, hogy fűzet alakjában is megjelenjenek és az erdélyi gazdasági egyesület tagjainak, ha azok névsorát megkapom, vagy levelezőlapon való megkeresésükre, saját költségemen készséggel megküldöm.

Több, mint tíz éve lakom már Kolozsvárt és vártam, de hiába vártam a hivatásos szakember tollából eredő, a tejtermelés és tejkereskedésre vonatkozó a forrásokra is hivatkozó tanulmányt. Hisz azt, hogy Kolozsvárt és Kolozsvármegyében a tejtermelés, és értékesítés dolgában hiba van a kréta körül, csak a vak nem látta.

Nekem például közvetlen, személyes tudomásom volt arról, hogy nagymennyiségben a kolozsvári tejtermelőktől vásárolt tejet közvetítők, egy nagy fogyasztónak, adták tovább több mint 100% haszonnal, naponként 600—700 liter tejről volt szó csak ennél az egy fogyasztónál.

Ezt a hivatásos szakemberek jobban láthatták, mint én.

Hogy miért vártam én folytonosan a hivatásos szakférfiak beavatkozását e kérdésben és miért gondoltam, hogy valakinek e kérdésben hozzá kell szólani, azt lélektanilag indokolja azon körülmény, hogy tizenhét évig laktam Nagyszebenben, tíz évig Szászrégenben, és születésem óta majdnem minden évben egy-két hónapot Brassó és Földvár mellett, Uzonban és Előpatakon töltöttem, amelyet utaztam nemcsak e hazában, hanem külföldön is, nemcsak nézni, de látni is tudtam és megláttam Kolozsvárnak ez irányban való szegénységét is. Tíz évi várakozás után jött az első fecske, az „Első kolozsvári központi tejcsernok szövetség“, melyet körülbelül 25 évvel ezelőtt már dr. Szentkirályi Ákos kezdeményezett s juttatott egészen a megvalósulásig, hogy miért nem sikerült, azt a régi szakférfiak jól tudják. Ezt követte a második a dr. Szentkirályi Ákos és dr. Losonczy Ernő által kidolgozott, a tej forgalomba hozatalát rendező szabályrendelet tervezet. Több mint egy fél éve tud már ezekről Kolozsvárt mindenki és a hivatásos szakértők mégis hallgatnak mint a csuka.

Ez a mély hallgatás aggodalmat keltett bennem, megszereztem Lipsceből egy pár né-

== Jobb és ==
megbízhatóbb
== magvakat ==
nem is ajánlhatunk,
— mint a minőket —
33 év óta
Mauthner
Ödön
cs. és királyi udv. szállító
magkereskedésében
BUDAPESTEN
VII., Rottenbiller-u. 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kapható.
Árjegyzék kívánatra ingyen és
bérmentve. 1002

MAGYAR Gazdasági és kerti

MEZŐGAZDÁK MAGVAK

SZÖVETKEZETE legjobb beszerzési forrása.

1006

met szakkönyvet, meg a brassói tejgazdasági szövetkezet alap és üzletszabályzatait, meg a magyaróvári szarvasmarha tenyésztő egyesület alapszabályait és több jelentését, ezekkel laikus tudásomat kibővítvén, úgy amint az Isten adta nekem, amint az ügynek állása napról-napra megkivánta, hogy Kolozsvár város és Kolozsvármegye lakosságát a lethargikus álomból fölébresszem, közreadtam az „Ellenzékben“ a napi életre szánt cikkeket.

Jakab Lászlónak köszönettel tartozom azon szeretetteljes kritikáért, melyben azokat részesítette, mert ezzel cikkeim rövid életét megnyújtotta, a kérdés felszinen maradt és hiszem, hogy az ő vezetése mellett nem is fog többet e kérdés Kolozsvárt aludni.

Van a kritikájában nem egy, amit cikkeim első olvasására félreértett, amit, ha jobban belemélyed, talán ő is helyesbíteni fog és akkor jóakaratu munkámat nem fogja az ügyre nézve igen nagyon károsoknak jelezni.

Csak példaképen hozom föl azt az 1400 koronás tehenet, melyet ő, mint feltűnő tévedést jelez, én még a szakemberi bírálattal szemben is föntartom állításomat, hogyha az a gazda saját tehenétől megfelelő bika alkalmazása mellett 1000—1400 koronát érő üszőt, (nehogy a hivatásos szakértők kifogásolják téhen kisasszonyt) tud előállítani, akkor bizony a tejjel együtt legalább 33% jövedelme lesz évenként. Brassóban már ott állanak, hogy a gazdák saját bikáért, teheneikért kapnak ilyen mesés árakat. Ezt különben a hivatásos szakértők, állattenyésztési felügyelők jobban tudják, mint én.

Szégyenlem, mint kolozsvári polgár, hogy „Erdélyi Gazda“ 1907 évi november hó 1 napján megjelent, egyesített 10 és 11 számában Jakab László alapszabály tervezetét sohasem is olvastam, nem is láttam, mert akkor megeshetik, hogy azt használtam volna föl, már csak Kolozsvár dicsősége érdekében is, de így, mert a „Magyaróvári Szarvasmarha Tenyésztő Egyesület“-ről írtam cikkeimben, a Magyaróvárt 1896 évben, tehát az „Erdélyi Gazda“-ban megjelent alapszabályok megjelenése előtt egy évvel alakult és működésbe jött egyesület akkor összeállított alapszabályait használtam föl.

Ha véletlenül ez alapszabály a Jakab László által egy évvel később közreadott alapszabályokkal mindenben megegyezik, amint cikkemben is írja, annak oka abban keresendő, hogy az egész művelt világ szarvasmarha tenyésztési egyesületeinek alapszabályai, majdnem mind hasonlóak. Jakab László, aki e kérdéssel foglalkozott és foglalkozik állandóan, ugyanabból a forrásból meríthetett, miből a magyaróváriak és többi magyarok mind. Sem ő, sem más s így én sem tartottam szükségesnek a forrásra hivatkozni. Azt nem tételttem volna föl senkiről, hogy rólam föltegye azt, hogy én azokat az alapszabályokat olyan célzattal közöltem volna, mintha elakartam volna hitetni a nagyközönséggel, hogy azokat én fogalmaztam.

Alapszabályt ma már egy ember nem is fogalmazhat meg, hisz az az állandó gyakorlat, hogy több jól bevált, jóváhagyott alapszabályt vesz az illető szerkesztő maga elé, és abból összeállít egy a körülményeknek legmegfelelőbbet.

Az „Erdélyi Gazdasági — és a Kolozsvári Gazdasági Egyesület“ legközelebből a „Kolozsvári Szarvasmarha Tenyésztési Egyesület“ érdekelheti. Én ebben a kérdésben, ámbár csak laikus vagyok a közreműködésem az ügyre, Jakab Lászlóval egyáltalán nem ért-

hetek egyet. Engedje meg, hogy szakszerű fejtegetésével szemben. én a laikus is kifejt-hessem álláspontomat.

A ki figyelemmel kíséri Kolozsvár és vidékének gazdasági berendezését, újabban örömmel tapasztalhatta, hogy a szarvasmarha tenyésztés és tejtermelés fellendülés útján van.

Az élet és a példaadás sokkal jobb tanítók, mint azok az eszközök, amelyeket a Jakab László cikkében olvasunk.

Magyaróvárt 1896. évben megalakították a szarvasmarha tenyésztési egyesületet 22 taggal. Ma 2035 tagja van. Az a 22 ember volt a tanító és irányító arra, hogy az egyesület céltudatos eljárásával és a haszonra tenyésztés fejlesztésével elérte azt, hogy 1896-tól 1907-ig 34825 darabról, 54664 darabra emelkedett Mosonvármegye szarvasmarha állománya. Csak példaképen hozom föl, hogy a Levél községi gazdák (lakossága 1495, házaiknak száma 268) évenként már most 25 drb. fajbikát állítanak elő és hogy ebben a községben 540 darab fejős tehen van tenyésztésben és hogy ma már ebből a kis községből, nemcsak Mosonvármegye községei látják el bikaszükségletüket, hanem olyan uradalmak is innen szerzik be tenyészbikáikat, mely uradalmak tejelésük fejlesztését tűzték ki célul.

Joggal éri dicsőség ezt a községet, mert például Mosonvármegyében a múlt évben tartott díjazáskor is a 34 kiosztott díjból 21-et levéli gazdák vittek el.

Ha az ember ilyen eredményeket lát és ezzel szemben látja a kolozsvári és kolozsvármegyei viszonyokat, elfacsarodik a szive, fáj az a különbség, ami a kettő között van.

Éppen azért hiszem és remélem, hogy ezen cikkeimmel sikerült legalább 22 kolozsvári és kolozsvármegyei gazdát megnyerni arra, hogy az állattenyésztési egyesületet megalakítsák.

Kijelentem, hogy én részt nem követeltem sem a munkából, sem a dicsőségből, van nekem munkám elég, de úgy éreztem magamban, hogy ezt a kérdést, ha már megfogamzott agyamban fel kellett vetnem, mert hibát és bünt követtem volna el, ha erre az üdvös dologra föl nem hívom az erdélyi gazdatársadalom jóra való, gondolkozni tudó, életre való tagjait.

Ha nem ügyelünk, elnyom az ár. Ezek után átadom az ügyet a hivatásos szakembereknek, többet egy szót sem szólok az ügyről mindaddig, amíg látom, hogy az a megvalósulás útján halad.

Ha azonban ez be nem következik, ne vegyék rossz néven, ha egyszer máskor figyelmeztetem a hivatásos szakembereket azon dolgokra, amelyeket én, mint laikus ember meglátok és megvalósításukat hazám és magyar nemzetem érdekében szükségesnek és célszerűnek tartom.

Dr. Gidófalvy István,
kir. közjegyző.

*

Nem vitatkozom és nem is azért szólok a fenti cikk nyomán még egyszer a kérdéshez, hogy enyém legyen az utolsó szó, mert a viszonyok és események megítélésének mikéntje mindenkinek a legsajátosabb egyéni tulajdonságaiból ered.

Egy és ugyanazon ügyről ki-ki a maga fogalmai — vagy céljai — szerint alkotja meg nézeteit és így természetesnek találom, hogy a felvetett kérdésekről dr. Gidófalvy Istvánnak és bizonyára még másoknak is más a nézete, mint az enyém.

Cikkemben, melyről a fenti reflexiók szólnak, nem is úgy mondtam el nézeteimet, hogy azok feltétlenül és egyedül helyesek és követendők, csak azt jeleztem, hogy a Gidófalvy István cikkeiben foglalt adatok nem állják ki a szakember tárgyilagos bírálatát, szemben azzal a céllal, melyet velük szolgálni óhajt. Egyik-másik tételére rá is mutatam, denem úgy, amiként az én adataim szerint tehettem volna. Több okból nem tettem ezt. Mindenekelőtt azért nem, mert a szóba hozott ügynek őszinte híve vagyok, óhajtom, hogy ami nekem ezelőtt tizenegy évvel jól átgondolt és az akkori viszonyokhoz mért alapozással nem sikerült, az most, — ha más alapon is — sikerüljön. Nincs tehát — és nem is volt — szándékom akadékoskodni vagy az ügynek ártani, noha mint mondtam, az én nézeteim és adataim sokban és lényegesen eltérnek a Gidófalvy István nézeteitől és adataitól. Azt, hogy a kolozsvári és kolozsvár vidéki állattenyésztési és tejtermelési viszonyok messze mögötte állanak a Moson, Brassó és Szobvármegyeieknek, nemcsak elismerem, de állítom és sajnálom is; a felelősség azonban tudomásom szerint nem a hivatásos szakembereket terheli ezért, sőt még magukat a kisgazdákat sem, hanem más tényezőket, t. i. azokat, akik mindenkor kiváló jóakarattal kezelték a kisgazdákat addig és akkor, ameddig és amikor szükségük volt rájuk, a közbeeső időkben pedig gondoskodtak róla, nehogy más valaki, vagy valakik közelükbe juthassanak és jó szándékukról meggyőzhessék őket. Persze, hogy ennek a manővernek az lett a végső eredménye, hogy azok, akik csupán a közérdeket óhajtották szolgálni — különben is kevesen lévén — csendesesen visszavonultak.

Én bírálgató cikkemben nem taktikáztam és ma is távol áll tőlem az, hogy kedvetlenséget okozzak a küzdeni és alkotni akarók körében. Ezt talán bizonyíthatnám nem kell. Hiszen elmondott nézeimből tapasztalati tények foglaltatnak, melyeket az ügy sikere iránt táplált őszinte jóakaratom datott el velem, hogy esetleg azok figyelembe vételével a cél biztosabban elérhető legyen. Nagyon sajnálnám, ha a fentebb érintett csendes visszavonulási folyamat megismétlődne, éppen az én igénytelen fejtegetéseimmel kapcsolatosan. Kérem tehát dr. Gidófalvy Istvánt és társait, hogy lépjenek csak az alkotás terére, mert az Erdélyi Gazdát, az Erdélyi Gazdasági Egyesületet és a Kolozsvári Gazdasági Egyesületet bizonyára maguk mellett fogják találni, mihelyt a komoly munkához fognak.

A szóban levő cikkeknek azonban nyíltan bevallott célja ez volt: „Ezzel a magam részéről be is fejezem az „Első kolozsvári tejcsarnok szövetkezet“ reklamirozása érdekében írott cikksorozatot.“ A cikkek tehát a nagy közönségnek s főleg a tejet fogyasztó közönségnek voltak szánva és az általam főkérdésnek tekintett része, t. i. az, amely a tejtermelőkhöz volt adresszáva, a cikk írója részéről csak ötletszerűen és kapcsolatosan vetette fel. Én tehát azért szóltam a kérdéshez kissé boncolgató és az ügy fontosságához mért hangon, nehogy a lelkesedés hevében az ügy sötétebb és komoly megfontolást igénylő háttere esetleg figyelmen kívül maradjon és e miatt a kitűzött céltől már az első komoly lépés után csalódással kelljen vissza huzódni.

Ugy hiszem, ezzel az ügynek — amely különben is csak mint felvetett kérdés fog-

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kékzők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fű és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristof

utócai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

Matrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszőnyeget szakszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

lalkoztatja az érdekelteket — nem ártottam, arra pedig, hogy a felvetett eszme buzgó és lelkes előharcossa most már tovább egy szót se szóljon az ügyről, okot igazán nem szolgáltatottam.

Sajnálom, hogy a „szeretetteljes kritikáért“ hozzám intézett köszönetet azzal a feltevessel, hogy az én vezetésem mellett a kérdés Kolozsvárt nem fog többé aludni, nem fogadhatom el, mert az ügy iránti érdeklődés felkeltésére hivatottságot nem érzek magamban, időm és alkalmam sincsen hozzá, másrészt pedig nekem már ezen a téren vesztett perem van, a sikertelen és keservesen felpanaszolt kísérlet révén.

Ez azonban nem lehet ok arra, hogy nálamnál hivatottabb, fiatalabb, tevékenyebb és alkotásra kész szakemberek a siker minden reményével ne fogjanak a munkához és ha szabad be valanom, én éppen ezekre a szakerőkre gondoltam akkor, mikor a kérdéses cikkek szerkezetének és ténybeli állításainak hiányaira rá mutatva sajnálatomat fejeztem ki a felett, hogy azokat nem hivatásos szakemberek irták.

Olyan szakember sok van Kolozsváron, aki a szóban levő kérdésekkel behatóan, tárgyilagosan és megfelelő módon foglalkozhatna, vezérül pedig ebben a kérdésben magam is elfogadnám dr. Gidófalvy Istvánt s bizonyára ők is szívesen elfogadják. Az én igénytelen nézetem és végső szavam tehát az, hogy dr. Gidófalvy István suhogtassa tovább a vezéri pálcát, a hivatásos szakemberek pedig végezzék a hódítás, az alkotás munkáját. Ez lesz a mi vrszonyaink mellett a dolognak legjobb rendje.

Jakab László.

Befejezésül az eszmecserének, mi is elmondjuk meggyőződésünk esszenciáját. Tegyük fel, hogy ama többször aposztrofált hivatott szakemberek nevében beszélünk.

Először is legyünk tisztában azzal, hogy a szőnyegen levő kérdésként két szempont, két érdek különböztetendő meg, amely nem épen mindig párhuzamos: A termelők és a fogyasztók szempontja és érdeke. Hogy mást ne említsünk: A tejárak magassága, vagy alacsonyága, két örökké ellentétes óhajást vált ki a termelőnél és a fogyasztónál. A tejtermékek piacrahozásának egy bizonyos fokon túl való körülményessé tétele, megnehezítése — szintén.

Mi — természetesen — a termelők nevében gondolkozunk, irunk és teszünk.

Hogy fogyasztási szövetkezet legyen, hogy paszörizált tej legyen: ez inkább a fogyasztók érdeke.

Hogy tenyésztő szövetkezet, vagy egyesület létesüljön: ez inkább a termelők érdeke.

Mindkettő azonban a másik félnek is közzvetve javára szolgál.

Kolozsvárt jó ideig nem volt semmi sem. Ma legalább egyik meg van.

Mi a létfeltétele az egyiknek és mi a másiknak?

Mindenekelőtt mindkettőnek: a magasabb intelligencia.

A tejszövetkezetnek létfeltétele továbbá: a magasabb igények izlésben, tisztaságban, egészségi követelményekben.

A tenyésztési egyletnek: gazdasági tudásban való magasabb nivó, több számitani tudás,

élenkebb üzleti érzék és tőke és legelő és még egy egész sereg „és“.

Kolozsvár közönségében, a jóval intelligensebb fogyasztó közönségben is, csak most kezdenek csirázni azok a képességek, amelyek egy fogyasztó szövetkezetnek, vagy mondjuk: hasonló jellegű és célu tejcsarnoknak a lét-alapját biztosíthatják.

Csak most kezdenek, bizony! És ne mondja senki nekünk, hogy már teljes fejlettségben pompáznak, mert mi is látjuk, hogy mily nehezen tud az új tej-akció lépésről-lépésre tért hódítani.

A másik közönségről, a termelőkről, sajnos, még ennyit sem mondhatunk. Hol van még Kolozsvár kisgazda közönsége attól, hogy termelőből: tenyésztővé is váljék!

Mert ez két egészen más dolog ám! Kolozsvár ugynevezett hóstáti gazdái ma — tulajnyomó részben — csupán lefejő tehenészetet folytatnak. Hogy ez mit jelent, azt a nem szakértők megkérdézhetik az ahoz értőktől. Hogy ez a rendszer — az adott viszonyok között — nem-e jobb, mintha tenyésztésnek is, ahoz is sok szó fér. Szerintünk nem jobb. De az ellenkező nézetnek is sok argumentuma van.

Arra azonban, hogy a mi álláspontunkat magukévé tegyék és tehessék, ma még legalább, nem mutatnak hajlamot és nem rendelkeznek kellő képességekkel — a mi kisgazdáink.

Ez mindenestre jóval fogasabb kérdés, mint a tejfogyasztás irányítása, a fogyasztó közönség nevelése.

Arra tehát, hogy Kolozsvárt tenyésztő szövetkezetet, vagy egyesületet csináljunk, úgy egykettőre — nem igen gondolhat semmiféle szakember, ha még oly talentumos és ügyes is. Mi Jakab Lászlót mindnyájunknál hivatottabbnak tudjuk ilyen feladatra s mégsem sikerült neki sem, pedig minden erejét, igyekezetét és munkásságát tűzbe vitte annak idején. Hogy nem sikerült, nem az ő hibája, hanem az elől jelzett körülményekből folyik a sikertelenség oka.

Talán mégis meg fogjuk ismételni nem-sokára, de csak azon esetben, ha sikerül:

1. A kisgazdákat az új irány helyességéről meggyőznünk s ha

2. sikerül az érdekelt egyletektől, városoktól és minisztertől az összes adminisztrációs költségeket összehozni.

Mert tagsági díjak és általában bármiféle díjak fizetésére a mi hóstáti gazdáink nem igen lesznek kaphatók.

Ezeket tartottuk szükségesnek elmondani a magunk részéről s azt hisszük, hogy dr. Gidófalvy István munkatársunk is igazat ad nekünk.

A szerkesztőség.

Tíz évi rozstermesztési kísérletek Dániában.

A „Tidskrift for Landbrugets Planteavl“ hasábjain Mortensen L. terjedelmesen foglalkozott a négy állandó dán kísérleti állomáson különböző rozsfajtákon az 1895—1904. évtizedben végzett termesztési kísérletekkel. Mivel e kísérleti eredmények általában az egész gazdatársadalmat érdeklik, Mortensen jelentésének ismertetésére mi is szánunk néhány sort. A szerző bevezetésül áttekintést

szolgált a dán rosz állásáról és annak az utóbbi években történt változásairól. E bevezető részből kitűnik mindenekelőtt, hogy a termesztési terület nagyságát tekintve, az összes gabonafajok között a rosz a harmadik helyet foglalja el. Az első helyen zab, a másodikon árpa és a negyediken a búza áll. A rosz a bevetett területnek 10%-át foglalja el és ez az arány, a statisztika bizonyosága szerint állandó maradt. A rozstermesztés a fent nevezett évtizedben csak jelentéktelenül emelkedett a dán mezőgazdaságban. Az 1875—1884. időközben hektáronként az átlagos termés 22.24 hektoliter volt, 1895—1904-ig pedig 22.75 hektoliter; tehát hektáronként csupán 0.51 hektoliterrel több. Ugyanezen időközben ellenben a többi gabonaneműek termése jóval jelentékenyebben emelkedett. Így a hektáronkénti terméstöbblet a búzánál 7,58, a zabnál 4,8 és az árpánál 3,03 hektoliter volt. A területegységenkénti rozstermesztés az ország különféle vidékein nagy eltérést mutat. Így a szigeteken több éven át átlagosan 6.57—11.63 hektoliterrel több rosz termett hektáronként, mint Jütlandon.

A különböző rozsfajták közül a bratlingsborgi vagy a bretagni rosz van manapság leginkább elterjedve, míg átlag 15 évvel ezelőtt a probsteier rosz állt első helyen. Az előbbi fajták költség és jövedelmezőség tekintetében is teret nyernek a többi fajták rovására.

Hogy Mortensen kísérleteit, illetőleg azok eredményét könnyebben szemügyre vehessük, lássuk az alábbi összefoglaló táblázatot és csak azután részletezzünk.

Fajta	szentermés		szálatermés		A rozsz mennyisége az összes terméshez %-ban		A szála tartóssága (1-10 jelenti a legjobbat)	
	hektáronkénti	átlag	hektáronkénti	átlag	hektáronkénti	átlag	hektáronkénti	átlag
Bratlingsborg (Bretagn)	42,91	109,4	96	102,1	31,0	6,2	6,9	
Petkusi	41,82	106,9	94,91	100,9	30,7	8,0	7,9	
Heine javított zeelandia	40,91	104,5	95,82	101,9	30,0	7,9	7,1	
Heinrich tanár	40,18	102,4	94,36	100,4	29,9	7,1	7,5	
Probsteier	39,27	100,0	91,45	97,3	30,1	7,5	5,8	
Waltenhausi	38,91	99,4	96,36	102,6	28,9	6,7	6,7	
Hoffmannsgave	38,36	98,1	90	95,7	30,0	5,8	4,5	
Champagner	38,18	97,4	94,73	100,8	28,8	4,5	9,8	
Zeelandi	37,09	94,7	88,46	88,7	31,0	4,5	7,8	
Schlanstedti	36,36	92,8	92,36	98,2	28,4	4,5	7,8	
Órosz óriás	35,82	91,6	93,45	99,4	27,9	4,5	6,9	
Pirnai	33,45	85,5	95,64	101,8	26,0	4,5	6,9	

A táblázat számjegyei, különösen pedig a különböző kísérleti állomások átlagos számjegyei sok magyarázatot nyújtanak e fajták tulajdonságairól és arról, hogy vajon érde-

— Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök —

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták“ és heremagtisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszereint 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményének legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtórőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. — Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. — Sürgőnycim: Kalmár-rostagyár.

mes-e az illető fajtát termelni, vagy sem. A táblázaton felsorolt fajták — mind látható szemtermésük alapján sorakoznak. A kísérletezésben tehát a Brattingsborg — vagy bretagni rozs mutatta a legnagyobb terméshozamot. E fajta — mint a jelentésből kitűnik úgy az agyagos, mint a homokos talajon kitűnően megállotta helyét és dacára közép-magas, vékony szárának, relative véve igen magas szalmatermést hozott, amennyiben e tekintetben csupán egy fajta, a walkenhausi multa felül. A bretagni rozsnak is igen magas százaléku volt a szemtermése, azaz a szalmához viszonyítva sok szemet adott. A szalma tartóságát tekintve azonban meglehetősen hátra maradt. Szeme kicsiny, hektoliter súlya azonban magas. A telet jól állja, még a rideg éghajlatu Jütlandon is. Mindent tekintetbe véve a bretagni tajta tehát igen figyelemreméltó tulajdonságokat bir felmutatni. Svédország déli és nyugati tengermellékének is ajánlják — az ott végzett kísérletek alapján e fajta meghonosítását.

A dán kísérletek közül a második helyen, a Svédországban is jó hirnévnek örvendő petkusi fajta áll. Bár szalmatermésében a bretagni alatt áll, mindazonáltal erős, merev száru, amiért is oly vidékeken, amelyek a raktározható gabonafajták termesztéséhez hajlamot mutatnak, a bretagnit megelőzi. Hihetőleg áttelelési szempontból is felülmultra azt. Ezer szemnyi súlya magas, hektolitersúlya alacsony.

Heine javított zeelandi rozsfajtája úgy szem-, mint szalmatermését tekintve harmadik helyen áll, azonban a kevésbé telet álló fajták közé sorozandó.

Heinrich tanár rozsfajtája igen jó szem-, de csak középszerű szalmatermést hoz. Még a gabonaszár erőssége, e rozsnak legjobban magasztalt tulajdonsága is — és ez említésre méltó — háttérbe szorul a schlanstedti és petkusi rozs elől.

A probsteier rozs a dán kísérletekben minden tekintetben középszerű fajtának bizonyult. Termesztése általában véve nem igen ajánlatos, bár áttelelése egészen jó.

A táblázatban feltüntetett többi fajták közül az északibb országokra csupán a schlanstedti bir még nagyobb jelentőséggel. Mint a táblázatból kitűnik, szem- és szalmatermését tekintve — dacára hosszú és erős szárának — bizony elég hátul áll, azonban szalmája erősségét tekintve az összes fajtákat felülmultra, azok élén áll és így az első helyet foglalja el.

A fentnevezett fajtákon kívül rövidebb,

vagy hosszabb időközökben még 30 más fajtát vizsgáltak, köztük sok svéd fajtát is, de ezek általában csekély szem- és magas szalmatermést hoztak.

Hogy némi megállapodást szerezzenek arról, hogy a különböző rozsfajták közti keresztezés milyen befolyással van a terméshozamra, e téren is tettek kísérleteket, amennyiben egymás szomszédságában különböző fajtájú rozstáblákat termesztettek. A kísérletek azt bizonyítják, hogy a kölcsönös keresztezésnél a fajták különbözősége kiegyenlítettik, úgy hogy a keresztezés után a jó fajták terméshozama csökken, a rosszaké pedig emelkedik. Hasonló változás áll be a szalmatermésnél is. A keresztezésre vonatkozó tapasztalatokat, e kísérletek alapján abban foglalhatjuk össze, hogy a jó és rossz fajták közötti keresztezésnél a jó fajták megrosszabodnak, a rossz fajták pedig megjavulnak. Ennélfogva igen fontos, hogy egy esetleg újonnan beszerzett jó fajtát ne veszünk el egy más, rossz fajta szomszédságában, mivel ha nem vesszük figyelembe e szabályt, akkor a jó fajta rövid időn belül meg fog rosszabbodni.

D. L.

Az ugorkamag termelése.

A gyakorlati kertgazda is jut többször szomorú tapasztalatokra akkor, amikor kipróbált régi jó fajta zöldségféléknek magvait az újdonság jelzőivel ellátott s felmagasztalt fajtával cseréli fel; a kár annál is inkább nagy, mert az anyagi áldozatokon és fáradságon kívül ily kísérletek pótolhatlan idővesztéssel jár. Szó sincs róla, az újdonságok mellett nem lehet s nem is szabad közömbösen elhaladni, mert akadhat köztük jobb is a réginél, de a régit csak akkor szabad félre tenni, ha az újdonság minden tekintetben ki van próbálva.

Szóvá tesszük ezt a körülményt most, amikor egyrészt az árjegyzékek áradata megindult, másrészt pedig amikor az ugorkamag termelését akarjuk az alábbiakban érdemileg méltatni abból a szempontból kiindulva, hogy ha van egy-két kipróbált ugorkafajtánk, akkor nemcsak takarékosági, de fajazonosságú, biztos és jó csiraképességű magnyerés céljából — érdemes a magtermeléssel foglalkozni.

Hiszen legtöbbször azon fordul meg a termés eredménye, hogy milyen minőségű a mag, mert hisz a termelő érdeke, tehát a törekvése csak az, hogy a talaj előmunkája, stb. szóval a termelési eljárás minél tökéletesebb legyen, ha azonban a mag rossz, vagy nem fajazonos, a rossz termés eredményeért nem a termelő a felelős!

Az ugorkamag termelés akként indul meg, amint annak végeredménye céloztatik; mert ha csak fajfenntartás és további termelésre szükséges a mag, akkor nem szük-

séges külön megejteni a vetést, hanem a házi használatra termelt ugorkák közül a leg-egészségesebb, fejlett és jellegzetes példányokat, egy-egy bokron 2—3 darabot meghagynunk érni.

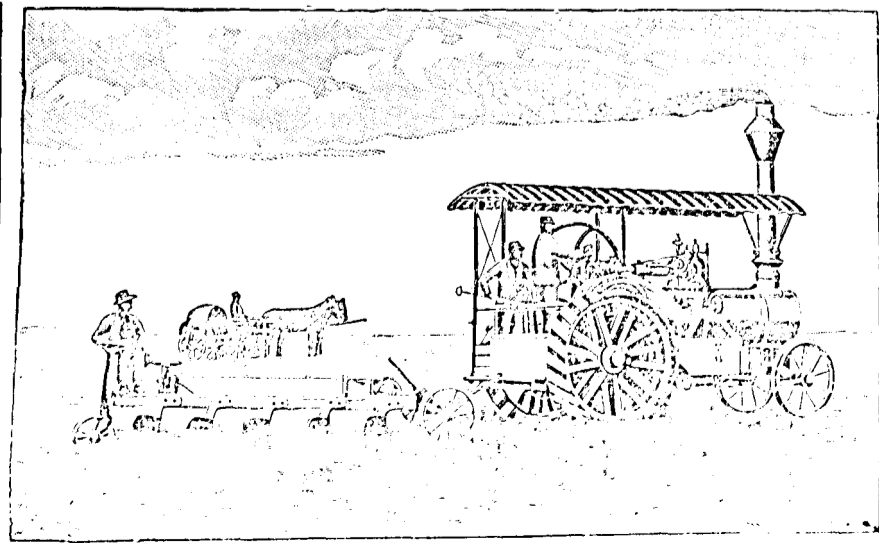
Ott ellenben, ahol értékesítés céljából termeltetik az ugorkamag, ott külön kell vetni a magnak valót azért is, mert több fajtát követel a kereskedelem, ha pedig több fajta ugorka termeltetik magnyerés céljából, akkor külön helyre kell vetni az egyes fajtákat is, mert az ugorka is mint a dinnye vagy tök — hamar elfajzik. De még akkor is óvatosnak kell lenni a helyre, ha csak egy fajta termeltetik, mert még akkor is előállhat az elfajzás, ha közelébe tök vagy dinnye termeltetik.

A legfontosabb tényezője az ugorkamagtermelésnek tehát az, hogy óvni kell az elfajzástól és aztán az is, hogy a magnak való példányok tökéletesen fejlettek, betegségtől mentesek s jellegzetesek legyenek.

Ha ezen tényezők gondosan figyelembe vétetnek, akkor nem csak az érhető el, hogy a fajta megtartja jóságát, jellegzetességét, hanem az is igen sokszor, hogy az illető fajtának a jósága, jellegzetessége, ellentállóképessége tökéletesedik, javul. Hisz a nagy magtermelő is legtöbbször úgy jut jobb, újabb fajtákhoz, hogy a meglévő jót éveken keresztül gondos kezeléssel, termeléssel tökéletesíti, a termésnek mindig a legjavát válogatja ki. A kiválogatott, megérlelésre megjelölt példányokon kívül természetesen vannak a bokorban illetve indákon még más példányok is, amelyeket azonban fokozatosan le kell szedni azért, hogy a magnak való példányok annál tökéletesebben kifejlődhessenek. A tapasztalás azt is bizonyítja, hogy nem magnak való példányokat nem egyszerre, de csak fokozatosan szabad leszedni azért, mert a leszedés által tulbuja növedésnek indult magpéldányokban a mag fejlődése nem tökéletes. Jól lehet, hogy a magnak való példányok sok táplálékot fogyasztanak, sokkal többet, mint a más példányok, de mégis óvakodni kell attól, hogy a rendes táplálékon fölül több jusson rájuk; és így céltalan munka a mesterséges fejlesztés, mert jó magot csakis azok a példányok szolgáltatják, amelyek már elejétől fogva minden tekintetben kiválnak a többiek közül. Mindenesetre azonban a mag ugorka is megkívánja a gondos ápolást, tisztogatást, kapálgatást stb. annál is inkább, mert több időre veszi igénybe a talajt vagyis addig, míg nem érik.

Minél tovább hagyatnak a magnak való ugorka példányok az indán, annál tökéletesebben fejlődhetik a mag, tehát be kell várni azok szedésével az időt addig, amíg a gyümölcs barna-vörös színűvé nem válik.

Ha a magnak való ugorka elérte érésének színét s virágos vége megpuhult, jele annak, hogy az indáról le lehet szedni a magot, a héjból husostól együtt kivájni s megmosása előtt 1—2 napra nyílt, széles száju edénybe erjedésnek kitenni. Az erjedésnek kitett mag könnyebben, tisztábbra mosható,

UJ! Egygéprendszerű gőzszántás UJ! (egy ölet fogó 7 vasu ekével).
Csekély befektetés. Olcsó üzem. Tökéletes munka.

Referenciák az egész országból (Erdélyből is) kívá-
natra rendelkezésre állnak.

Egyedüli gyártója:

Első Magyar Gazdasági Gépgyár

R.-T.

1953

Budapest, VI. ker., Váci-ut 19.

napos helyen szárítva tisztább, világosabb színűvé szárad, amely körülmény annál is fontosabb; mert az erjedésnek kitett mag hamarabb csirázik és ugyancsak a fehérebb színű mag hamarabb értékesíthető. De ugyan-csak a mosás alkalmával kiválik a rossz mag is a jóból, mert amaz könnyebb lévén, a víz felszínén marad. A jól mosott, szárított ugorka-mag ritka vászon zsákocskába téve szellős, de nem tulságos száraz kamarába felakasztva minden baj nélkül éveket elállhat.

Csérer Gyula.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

A cserebogarak irtása. Ez év tavaszán a cserebogár nagyobb mértékű rajzására kell elkészülnünk és így különösen nagy érdek az, hogy a cserebogár hathatósan pusztíttassék s a mezőgazdaság, de főleg a kertészek a cserebogár nagyobb kártételeitől megmen-tessenek. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter erre való tekintettel utasította a hatóságokat a mezőrendőri törvény vonatkozó rendelkezéseinek végrehajtására és megke-reste az összes gazdasági egyesületeket is, hogy az irtásnak hathatósabb foganatosítása iránt társadalmi téren szintén közreműködjenek. A rendelkezéshez egy részletesen kidolgo-zott irtási utasítás van csatolva, amely röviden összefoglalja a legcélszerűbb teendőket.

Az adójavaslatokat módosítják. We-kerle Sándor miniszterelnök tudvalevőleg visszavonta a képviselőház előtt levő tör-vényjavaslatokat a fölhangzott kívánalmak-hoz képest már az újabb benyújtás előtt megfelelően módosítani akarja s az összes érdekképviselők közvetlen meghallgatásával akarja eszközölni.

Törvényjavaslat a tisztességtelen ver-senyről. A kereskedelmi minisztériumban nagyarányú kodifikációs munka folyik s a folyó ügyek ellátása mellett majdnem minden osztály egyúttal új törvényjavaslaton is dolgozik. A munkában levő tervezetek közül a tisztességtelen versenyről szóló javaslat már készen van úgy hogy ebben a hónapban hir szerint nyilvánosságra is kerül.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Kinevezés.** A földmivelésügyi minisz-ter az állami jóságok és telepítési szolgálat személyzeti létszámába Bartha László gazda-sági segédtszert kincstári ispánna, Páll Károly és Boltizár József fizetéstelen gazdasági se-gédtszerteket pedig valóságos gazdasági segéd-tisztekké nevezte ki.

— **Borvizsgáló bizottságok.** A kereske-delemügyi miniszter a Kolozsvárott szervezett állandó borvizsgáló-szakértő bizottságokhoz a következő tagokat nevezte ki, elnökké: Gróf Béli Ákos nyugalmazott főispánt, elnök-helyettesé: Báró Jósika Gábor cs. és kir. kamarást, földbirtokost, mint a földmivelés-ügyi m. kir. miniszter által kinevezett tagot; tagokká pedig: Dr. Baintner Ferenc kolozsvári akadémiai tanárt, Nagy Gábor vendéglőst, Deák József és Farkas Samu borkereskedőket, valamint Eöry Tivadart, az „Erdélyi Pince-egylet” titkárát, kolozsvári lakosokat. A tit-kári teendők ellátásával a kolozsvári bizott-ságnál dr. Ruzitska Béla egyetemi asszisztens bizatott meg.

— **A Csikvármegyei Gazdasági Egye-sület Igazgató választmánya** folyó hó 4-én Elthes Zsigmond elnöklete alatt ülést tartott, melyen a választmány tagjai szép számmal jelentek meg. Tárgysorozat előtt a titkár rész-vétellel emlékezett meg Szántó József vál. tag haláláról, kinek emléke jegyzőkönyvileg meg-örökíteni határozottatott. Oláh Károly Szár-hegyen és ifj. Darvas Ignác Kászonyfaluban népies mintagazdaság beállítására nyervén ál-lamsegélyt, ezt azon megjegyzéssel vette tuda-másul a választmány, hogy nevezettől el-várja, miképp földműv. miniszternek ezen fi-

gyelmét buzgó munkásságukkal fogják viszo-nozni. Több felszólalásra adott alkalmat a Székelyföldi kirendeltségnek azon átirata, melyben a mult Igazgató választmányi ülésén a magyar-erdélyi fajta szarvasmarha védelme tárgyában kelt határozatra azon észrevételek közli, hogy a Kirendeltség mindig tiszteletben tartotta a vármegyei szabályrendelet intézke-déseit, mire a választmány a Kirendeltség teljes elégtételül kijelentette, hogy az idegen fajta szarvasmarhák behozatala ellen való felszólalásában a Kirendeltséget távolról sem volt szándékában gyanúsítani, legfennebb azon ujabban felmerült törekvések ellen akart az egyesület már eleve állást foglalni, melyek a vármegye állattenyésztési irányának megvál-toztatása iránt már is fenn forognak. Elhatá-roztatott, hogy az őszi állatdíjazások alkalmá-val Kozmáson is díjazás fog tartani. Nem tette magáévá az Igazgató választmány a Te-mesvármegyei gazdas. egyesületnek azon meg-keresését, hogy a közbirtokossági legelők meg-váltassanak és közbirtokossági nyilvánításnak. Az országos méhészeti egyesületbe tagul lépett a Gazdas. Egyesület. A Sopron várme-gyei gazdas. egyesületnek azon megkeresésére, hogy a földadó kataszter kiigazításánál az 1600 négyszögöles kataszter hold helyett a hektár számítás vétessék alapul s ezen alapon a kataszteri munkálatok átalakításának, a vá-lasztmány valamely átmeneti intézkedést szí-vesen fogadna, de oly nagy munkát és nagy költséget igénylő átalakítás kérelmezését nem tartja indokoltnak. A sepsiszentgyörgyi kiállítás számadásai, valamint a mult őszi rendezett ál-latdíjazásokról szóló jelentés tudomásul vétetett. Megállapítottatott a f. évi bikavásárprogramja, mely alkalomra tenyész bikák díjazására 160 korona kiutaltatotts az eddigi program olyképen mó-dosítottatott, hogy jövőre a gazdasági egyesületi tagok nagyobb kedvezményeket élvezzenek azokkal szemben, kik az egyesületbe máig sem léptek be. A vármegyei magánjavak igazgató-tanácsa által a vármegyei faiskola-kezelők jut-talmazására adományozott 300 korona elfor-dítása iránt a pályázati hirdetés megállapítta-tott, melyben igen tanulságos feltételekhez köttettek a jutalmak elnyerésének feltételei. A vármegyei vándortanító és faiskola felügye-lői állás megüresedvén, annak betöltésére a pályázati hirdetés közzététele elhatározhatott. Új tagok felvétettek: Balogh István és Dénes Ferenc Gyergyóujfaluból, Agoston Ágost és Portik Lajos Gyergyó-Csomafalváról. A kerü-leti méhészeti vándor tanár által a vármegye méhészeti állapotról összeállított jelentést örvendetes tudomásul vette a választmány s a szép lendületnek indult méhészkedés érde-kében megkeresni határozta a Székelyföldi Kirendeltséget is közreműködésre. Sajnos tu-domásul vétetett Belügyminiszternek azon intézkedése, mellyel a vármegye törvényható-sága által az egyesület előterjesztése alapján az üsző borjúk levágásának korlátozása iránt alkotott vármegyei szabályrendeletet nem erő-sítette meg.

— **A kolozsmegyei fafaragó tanfolya-mok,** melyeket az E. G. E. kolozsmegyei szak-osztálya Darányi miniszter segélyével rendezett, e hó elején befejeződött. Mákóban 18 gazda legény vett részt állandóan és 80 drbot készí-tettek, itt Ujfalvi István állami tanító buzgó-lkodott a tanfolyam érdekében; Türebén 26 gazda tanulgatta 6 héten át a kereskes mester-séget Juhász József állami tanító buzdítására, összesen 110 különféle paraszt szerszámot készítettek. Mindkét helyen állandó téli fa-faragó társaság van alakulóban.

— **Csikvármegye gazdasági egyesülete,** mint megyei mezőgazdasági-bizottság által 1908. évi április hó 8-án Csikszorodában ren-dezendő XX. évi bikavásár és kiállítás terve-zete. A vásár a Fazakas-piac téren rendezetik. Az állatoknak szükséges vezetőkkel d. e. 9 órákor a helyszínén kell legyennek. A bíráló-bizottság alkalmasnak talált tenyész bikák te-nyészgazolvánnyal láttatnak el. Idegen vár-megyeiből hajtott bikák is vizsgálat alá vé-

tetnek s vármegyei községek által csak az esetben vásárolhatók meg, ha itt tenyészga-zolványt nyernek.

A vármegyei járási mezőgazdasági bi-zottságok által tenyészgazolvánnyal ellátott bikák vizsgálat alá nem vétetnek. Felülviz-gálat alá állíthatók azonban olyan bikák is, melyek részére a járási mezőgazdasági bizott-ság a tenyészgazolványt ki nem adta. A tenyészgazolványos bikák közül a községek előjáróságai, vagy a közbirtokosságok meg-bizottai szabadon választhatnak s a vételért a tulajdonossal kialakulhatják. A kerületi kir. állattenyésztési felügyelő a községek részére a tenyész bikákat a felhajtáshoz és szükség-lethez képest lehetőleg ezen vásáron fogja beszerezni s azok árát az arra igényt tartó községek helyett 10 százalék árkedvezmény és három félévi kamatmentes részletfizetés engedélye mellett kiutalni. A községek részére vásárolt bikák az átvétel napjától számított egy évre államköltségen biztosítottak. A kiállításra hajtott községi bikák gondozói ér-deműkhöz képest jutalomban részesíttetnek. A bíráló-bizottság csak olyan tenyésztők bikáit vizsgálja meg díjtalanul, kik az egyesületnek legalább évdíjas tagjai. Azok, kik az egyesü-letnek nem tagjai, ha tenyész bikájukra iga-zolványt akarnak nyerni, kötelesek az egye-sület pénztárába 6 koronát a vizsgálat meg-kezdése előtt befizetni s az erről szóló nyug-tatványt a helyszínén felmutatni. Azon községi Gazdakörök tagjai, melyek a Gazdasági Egye-sületbe tagul fel vannak véve, ha gazdaköri tagságukról írásbeli igazolványt mutatnak fel, az előbbi feltétel mellett csak 3 korona fi-zetésre kötelesek. — Azon községek előjárói, vagy megbizottai, melyek részletfizetésre ki-vánnak tenyész bikát vásárolni, ezen szándé-kukat előlegesen az egyesületi irodában (vármegyei ház) jelentsék be, avagy legkésőbb a vásár napján reggel 8 órákor az irodában jelentkezzenek s hozzák magukkal a község pecsétjét. Eladók, ha a Gazdasági Egyesület-nek nem tagjai, kötelesek a vásár megköté-sénél az eladási ár 2 százalékát a Gazdasági Egyesület pénztárába nyomban lefizetni. A Gazdasági Egyesület a felhajtott tenyész bikák tulajdonosai részére a következő kiállítási díjakat tűzi ki:

I. Magán tenyésztők bikái részére, melyek tenyészgazolvánnyal bírnak, vagy ilyent ez alkalommal nyernek: Első díj 50 korona. Második díj 30 korona. Harmadik díj 20 ko-rona. *II. Községi bikák részére,* melyek a folyó évre tenyészgazolvánnyal bírnak: Első díj 30 korona. Második díj 20 korona. Harmadik díj 10 korona. Ezen díjakban kizárólag csak Gazdasági Egyesületi tagok részesülhetnek.

A bírálatokat és a vásár ügyeit az állat-tenyésztési szakosztály a kerületi m. kir. ál-lattenyésztési felügyelővel intézi. Csikszoroda, 1908. március 4-én. A Gazdasági Egyesület Igazgatósága.

— **Hazánk komlótermelése és értéke-sítéséről** 1907-ben, a Köztelek ez évi 18-ik száma közli egy cikket Csérer Lajos kolozs-vári szaktanár tollából. Itt adjuk a főbb ered-ményeket: Az ország összes komlósterülete 1769 kat. hold volt (1906-ban 1800 kat. hold) ebből Királyhágóntul 511 k. h., 503 kgr. kat. holdankénti átlag terméssel, az Alföldön 1020 k. h., 519 kgr; Dunántul 213 k. h., 385 kgr. terméssel, s a Felvidéken 25 k. h., a 319 kg. átlaggal; az országos terméssátlag katkhént 596 kgr. Egy mmázsa komló ugyanazon terü-letek sorrendjében a következőleg értékesült: 101, 104, 147, 105 korona, az országos átlag 107 korona mmázsanként! Ez évben a kat.-holdankénti tiszta jövedelem csak: 103 ko-rona volt.

— **Vidéki sörgyárosok gyűlése.** A Vi-déki Sörfőzők Egyesülete vasárnap tartotta rendes évi közgyűlést a Közteleken Bürger Albert marosvásárhelyi sörgyáros elnöklete alatt. Zerkowitz Imre dr. terjesztette ezután elő az évi jelentést, a jelentés és a számadás jóváhagyása után elhatározták, hogy a hazai

komló értékesítésének megkönnyítése végett a termelők és fogyasztók közt közvetlen kapcsolat megteremtésére törekuszenek. A tisztújítás alkalmával elnökké újból Széchenyi Aladár grófot, alelnökké Bürger Albertet (Marosvásárhely) és Hatvany Károlyt (Budapest), titkárrá: Zerkowitz Imre dr.-t választották meg.

— A tokaji borvidék felvirágoztatása. A tokaj-hegyaljai borvidék előrehaladásának és felvirágoztatásának érdekében szaktanácskormány volt ma a földmívelésügyi minisztériumban. Az anketén Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter betegsége következtében Mezősy Béla államtitkár elnökölt. Az államtitkár megnyitó beszédében a tokaji borvidék érdekében alkotandó törvény legfőbb céljait a tokaj-hegyaljai borok régi jó hírnevének visszaállítását jelölte meg. Az ezután megindult vitában a tokaj-hegyaljai vidék zárt területté való alakításának kérdését tárgyalták, a mely intézkedés előnyeit Thuránszky László fejtegette. Dókus Gyula a borhamisítás szigorú megbüntetése végett szólalt fel. Ez annál is inkább szükséges, mert ma a tokaji szőlősgazda olyan helyzetben van, hogy még a kölcsöne kamatait sem tudja fizetni. Bernáth Béla a borértékesítési szövetkezetek alakítását sürgette, míg Koppély Géza központi szövetkezet szervezését ajánlotta. A többi felszólalók nagyobbára megegyeztek abban, hogy a tokaj-hegyaljai borvidék zárt területre alakítandó át. A zárt terület azt jelentené, hogy a Tokaji-Hegyaljára külföldi, vagy hazai más vidékről származó bort csakis a közvetlen fogyasztás céljaira lehessen bevinni és a tokaji borvidékről ne lehessen más bort kivinni, mint azt, a mi kizárólag a tokaji borvidéken termelt.

— Székely gazdakörök. A hegyvidéki kirendeltség jóirányú akciót indított meg a tél folyamán. A működési körébe eső területen levő községekben, oda, ahol gazdakör van, gazdasági szaktanitót küld ki, aki a legszükségesebb gazdasági tárgyakkal megvalóztatva eszmecserét és valóságos vitaestét rendez. Ezek a gazdasági beszélgetések felölelik az egész község gazdasági és társadalmi életével összefüggő összes kérdéseket. Legutóbb Jobbágytelke, Kőszvényes, Mikháza, Szentgerinc, Kakasd és Szentlászló községekben voltak ilyen vitaesték.

— Védekezés az osztrák borpancsolók ellen. Borkivitelünk legnagyobb részét Ausztria felé irányul s ezért épenúgy nem lehet közbős előttünk, hogy újabb egyre fokozódó borpancsolás folyik az osztrák déli tartományokban. Nevezetesen arról van szó, hogy Olaszországgal kötött kereskedelmi szerződésünknek egyik pontja akként szól, hogy törköly vámentesen hozható be szesz gyártásához. Ezt a koncessziót az idén — midőn oly magas lett borainknak az ára — a dalmátok, tiroliak és isztriaiak arra használták ki, hogy több ezer hordó törkölyt nem egészen kipréselt állapotban hoztak be Olaszországból és ezeket nem szesz gyártásához vagy törkölypálinkához, hanem meg nem engedett módon törkölybor készítésére használták fel. Az így készült borokat aztán összehasználták saját silány boraikkal és rendkívül olcsó áron kínálják eladásra. Értesülésünk szerint a Magyarországi bortermelők és borkereskedők országos szövetsége akcióra készült ezen visszaélések megszüntetése érdekében s alaposan kidolgozott memorandumot fog a kormányhoz intézni. Ebben azt a megoldási módot fogja javasolni, hogy minden törköly, mely Olaszországból magyar vagy osztrák kikötőbe érkezik, denaturáltassék olyképen, hogy az szesz és törkölypálinka készítésére — mely ugyanis többszöri desztillálást igényel — alkalmas legyen, ellenben törkölybort ne lehessen belőle készíteni.

— Baromfitenyésztők gyűlése. A Baromfitenyésztők Országos Egyesülete gróf Teleki Józsefné elnöklete alatt tartotta közgyűlését. Vinkler János egyesületi titkár beszámolt az egyesület múlt évi működéséről. A jelentést egyhangulag elfogadták, Polónyi Géza szavá teszi azt, hogy a magyar kivitel

nagyon visszaesett s javasolja, hogy az egyesület alakítson egy vámpolitikai szakosztályt, amely elsősorban is a kivitel és bevétel adatait gyűjtse. Serfőző Géza a vidéki szervekedés megkönnyítésére a gazdasági egyesületek működését kívánja igénybe venni olyképen, hogy baromfitenyésztő szakosztályokat alakítsanak. Makkfalvy Géza szerint a baromfitenyésztési viszonyokon kell elsősorban javítani. Kuszler Henrik szerint a kivitel hanyatlásának oka, a tenyésztők nagy indolenciája, akik nem veszik igénybe a kivitel fejlesztésére szolgáló eszközöket. Elnökké egyhangulag gróf Teleki Józsefné, alelnökké: Makkfalvy Gézát és Pirkner Jánost, ügyvivő alelnökké Jandaurek Vincét választották meg.

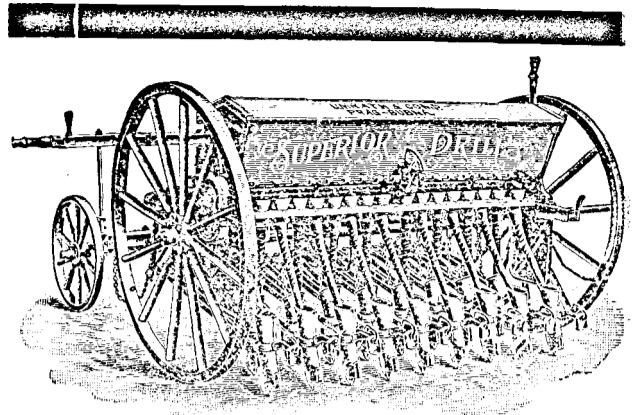
— Az országos tenyészállatvásár. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület 25-ik országos tenyészállatvásárja a múlt szombaton délelőtt nyílt meg nagy és előkelő közönség jelenlétében. Darányi földmívelésügyi miniszter helyett Mezősy Béla államtitkár jött el a megnyitásra, akit Pirkner János miniszteri tanácsos, a rendező-bizottság elnöke és Jeszenszky Pál, az OMGE ügyvezető titkára fogadtak. Az államtitkár Pirkner János rendező-bizottsági elnök üdvözölte, aki beszédében rámutatott arra, hogy másfélezer darabra rug a vásárra fölhajtott anyag. Ez a nagy értéket képviselő tenyészanyag megfelelő alkalmas, modern tenyészállat-vásártelep létesítését követeli. — Mezősy Béla államtitkár megköszönte a szíves szavakat és kijelentette, hogy a földmívelésügyi miniszter mélyen átérzi a magyar mezőgazdaságra és egész közgazdaságra olyannyira fontos állandó, modern tenyészállatvásártelep létesítésének a szükségét. Ha előfeltételei meglesznek, nem is késnek nyomban megvalósítani. Kijelentette továbbá, hogy ha a minisztérium elkészül az állattenyésztés fejlesztésére vonatkozó törvényjavaslattal s mihelyt normális parlamenti viszonyok lesznek, be is terjesztik rögtön a törvényjavaslatot. A vásár megnyitása után az államtitkár a megjelent notabilitások kíséretében megtekintette a fölhajtott rendkívül gazdag anyagot.

— Szőlősgazdák gyűlése. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének igazgató-választmánya gr. Zselénski Róbert elnöklete alatt ülést tartott, amelyen dr. Drucker Jenő igazgató előterjesztései alapján megállapították a közgyűlés elé terjesztendő évi jelentést, jóváhagyták az évi költségvetést. Az évi közgyűlés idejét április hó 5-re tűzték ki.

— Mozgalom a szerb kereskedelmi szerződés ellen. A legutóbb megkötött szerb kereskedelmi szerződés nem zárja ki, mint ahogy a gazdaközönség követelte, a leölt állatok behozatalát. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ebből kifolyólag széleskörű mozgalmat indít oly célból, hogy a törvényhozás a megkötött szerződést semmi szín alatt se hagyja jóvá. Az O. M. G. E. csatlakozásra hív föl valamennyi gazdatársadalmi szervezetet.

— Zöltség- és virágmagvak kiosztása. Az Országos Magyar Kertészeti Egyesület a tavalyi és idei zöltség- és virág-ujdonságok magvait most osztotta szét azon jelentkezők között, akik kötelezték magukat a termesztési kísérletekre és megfelelő termények és a kísérleti jelentések beküldésére. Az idén különösen a paszuly és borsó fajtákra fektetett nagy súlyt az egyesület, mert ebből a két terményből hazánkban nagyobb kivitel van és a vetőmag-termesztést is előmozdítani kívánja. Noha a rendelkezésre álló magkészlet javarészen elfogyott, a meglévőre még szívesen fogad jelentkezőket, esetleg előjegyzéseket a legközelebbi kiosztáshoz.

— Pinzgau marhatenyésztők egyesülése. Március hó 8-án számos résztvevővel megalakult a pinzgau marha fajtatisztaságának védelmére Mittersillben egy szövetkezet. E tenyészési egyesületnek célja az annyira kedvelt pinzgau marhát fajtisztán és nemesítéssel tenyészteni és az adás-vételi ügyletet díjtalanul eszközölni.

1801 T Superior Sorvetőgépek

— !!! Legjobb tolókerékrendszer !!!
 !!! Tessék közelebbi leírást kerni !!!
 Finom-, szántás-, csukló- és réthoronák.
 Egy- és többvasu ekék.
 Háromtagu és egytagu hengerek.
 Triőrök. Mütrágyaszórók.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcseplőkészletek 12 HP.-ig — Ipari mozgonyok 200 HP.-ig.

SCHMIDT M.
 szíjgyártó, nyerges és bőröndös
 Budapest, VIII., Rákóczi-ut 25., a Vas-
 sarkán. Ajánlja saját gyártmányu **kocsizó**
 és **lovagló szerszámait, utazó és kézi**
bőröndök női kiegészítőit (ridikül) és övek,
pénz, szivar- és cigaretta stb. tárcáit.
 Árjegyzék ingyen. 2073

Magyar Jelzálog Hitelbank

képviselősege

Kolozsvárt, Jókai-utca 2. sz. alatt (gr. Rhédey-ház I. e.)
 Az intézet alaptőkéje 40 millió korona
záloglevélkölcsönöket
 nyújt földbirtokra és nagyobb városok-
 ban fekvő házakra 4%-os és 4 1/2 %-os
 záloglevelekben.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az „Erdélyi Gazdasági Egylet” bizalmi férfiak adnak véleményét. 1001

A LAPPELLYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETRE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA.

TENGERI ültetése NÉGYZETBEN

„SENIOR“

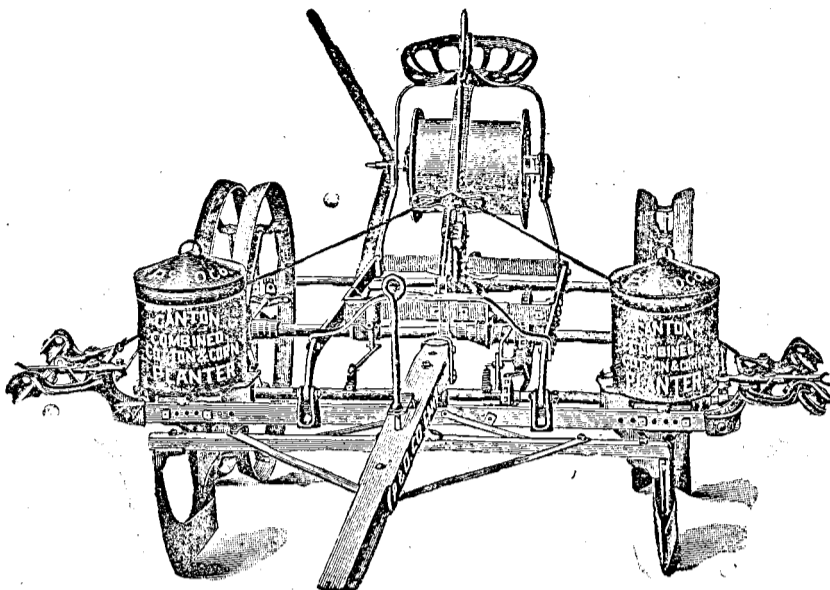
automatikusan

24-28-32

angol hüvelykben négyzetben ültet, kívánság szerint 2-4 szemet fészkenként.

„SENIOR“

megkivánt mélységben egyformán ültet, minden fészket betakar, minden fészeksort két oldalt meghengerel.

„SENIOR“

munkaképessége sorköz és tábla-hossz szerint napi 7-10 m. hold egy pár könnyű lóval és egy kocissal.

„SENIOR“

magyar gazdaságokban 1907 évben kb. 200 példányban kitűnő eredménnyel dolgozott.

Referenciák:

Főhercegi uradalom, Főherceglak
M. kir. gazd. akadémia, Debreczen
Ungar Lajos urad., Ó-moravicza
Deutsch Sándor gazd., Valkány
báró Podmaniczky Endre urad., Ketebia
báró Hammerstein R. urad., Pusztá-Sári
Gyulai Gaál Rezső, Mozsor
Gergely Károly gazd., Gyomrő
stb., stb.

**„Senior“ tengeri-ültetőgép
autom. négyzet-ültetőkészülékkel**

Mc CORMICK Harvesting Machine Comp.
Chicago, U. S. A.

Magyarországi igazgatósága és főraktára:

Budapest, V. Alkotmány-u. 12. szám.

Referenciák:

gróf Eltz-féle uradalom, Vukovár
gróf Teleki Arvéd urad., Drassó
báró Kemény József urad., Marosnémeti
gróf Andrassy Sándor urad., Szigetvár
Csókai uradalom, Csóka
Piukovits József urad., Csanatavér
Deutsch Adof gazd., Nagyboldgány
stb., stb.

2098

Manhold Kálmán

KULÁN, Bácsmegyének a Teleska magaslatán fekvő Rácz Jolánföldi szőlőültvény és kertészeti bérletén tavaszi szállításra kapható.

1. Szokvány minőségű, minden alanyon fajtisztán, sima és gyökeres zöldoltvány.
2. Amerikai és európai sima és gyökeres vessző, a melyeknek fajtisztaságukért kezeskedem, kívánatra névjegyzéket küldök.
3. Alma, körte, barack és kajszinfák 1, 2, 3 éves oltványok a legkiválóbb fajokban
4. Gléditsia élősvény, valamint az élősvények királya

Maclura Aurentiaca

Élősvény, a melynek gyökerei nem sarjadzanak, tövisei igen sűrűk, semmiféle rovar nem pusztítja, minden időjárásnak ellentáll. — Ugyanitt kapható saját termésű, telecskai dombokon termett 1907. évi termésű 200 hl. fehér, 100 hl. siller fajborok napi áron. 2065

Szíves megkezeléseket kér: **Manhold Kálmán** nagy bérő.

OLBRICH L. BUDAPEST

VI., TERÉZ-KÖRUT 6.

□ □ ALAPITVA 1875. □ □

Szijgyártó, nyerges, bőröndös és sportcikkek készítője.

◇ TELEFON SZÁM 80-44. ◇ 1914

Szőlőoltványok: hiányok pótlására 2 éves dus gyökérrel, zöldoltással készítve ezre 100 ft. Telepítésre gyökeres zöldoltvány ezre 80 ft. Telepítésre sima zöldoltvány ezre 40 ft.

Fásoltványok: Gyönyörű példányok, fajtisztán ezre 100 ft. Szépséghibával, eredési biztosítással ezre 45 ft. Mind Riparia Portalisra oltva a következő fajokban: **Fehér borfajok:** Olasz Rizling, fehér és piros Szlankamenka, Furmint, Sárféher, Mézesféher, Ezerjó, Erdei, Bakator. Kövidinka, Mirkovácsi, Muskotályok, Hárslevelű, Sauvignon, Bánáti Rizling. **Vörös borfajok:** Nagy burgundi, Oportó, Nemes Kadarka, Aramon. **Csemegefajok:** Fehér és piros Chasselas, Passatutti, Tokaji Ghasselas, Ezredéves, Muskotályok stb. Sima Rip. Port. I. oszt. 10 ft, sima Rip. Port. II. oszt. 5 ft, gyökeres Rip. Port. I. oszt. 16 ft, gyökeres Rip. Port. II. oszt. 10 ft, gyökeres 2 éves gyökerű 18 ft. Hazai nemes vesszők sima 5 ft, a fenti fajokból. Oltványaimért teljes felelősséget vállaltok s ha a vevő azzal nem volna megelégedve, azt visszaveszem s pénzt visszaadom Tavaszi szállításra is elfogadok már most előjegyzést. Előlegül az ár 1/4 részét kérem beküldeni.

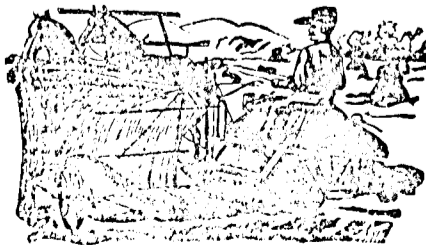
Székely I. József, Gyöngyös, Szent-Urbán-Templom.

„NOXON“

KANADA - KASZÁLÓ - GÉPEKET

elsőrendű gyártmányt

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentesen.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentesen.

Kévekötoket, Aratógépeket, Fűkaszalókat, melyek kifogástalanul dolgoznak

szállítanak: 2135

Mayfarth Ph. és Tsa, Bécs

M. m. Frankfurt, Berlin, Páris.

Dinnye- mag.

Gondosan elkülönítve termelt, következő fajtisza kitünő minőségű válfajokban kapható:

Sárgadinnyék: Ananász zöldhúsú, Ananász vöröshúsú, Ananász cantaloup, Bem tábornok, Bellegarde cantaloup, Bomba sárgahúsú, Bomba zöldhúsú, Composité, Composité sárgahúsú, Lind Jenny, Margit, Muscatello, Muscat orange, Non plus ultra zöld, Non plus ultra sárga, Párisi prescott cantaloup, Sirimpecsek, Tiszagyöngye, Tiszagyöngye muskotály, Kacsanka, Turkesztán gömbölyű, Turkesztán zöld, Turkesztán nagy zöld, Turkesztán rózsahúsú, Turkesztán sárgahúsú, Turkesztán muskotály, Turkesztán Pósa-féle, Corfui téli.

Görögdinnyék: Apazai, Athénei, Aranysárgabélű, Debreczeni korai, Fazekas-féle, Fehérbélű, Hevesi, Halasi, Hortobágy, Luby-féle, Marsovszky-féle, Narancs-görög, Onódy-féle, Páratlan, Sámsoni. 2128

Fajtánként:

50 szemes adag	5 fészeknek kétfizbeni vetésére	— 20 fillér
500 " " "	50 " " "	1.60 " "
1000 " " "	100 " " "	3.— " "
2500 " " "	250 " " "	7.— " "
5000 " " "	500 " " "	12.— " "
10000 " " "	1000 " (egy holdra való)	20.— " "

Öt holdon felüli rendelésnél külön kedvezmény, a megrendeléshez nyomtatott termelési utasítást ad s kívánatra árjegyzékkel szolgál:

BIRÓ PÁL kertgazdasága
DEBRECZEN.

A Hunyadmegyei

Első Gőzeke-Vállalat

elvállal két mozdonyu Fowler-féle 20 lóerejű gőzeke garniturájával tavaszi és őszi bérszántást, ugyszintén rigolozást.

Szerződés kötés esetén szántató kívánságára jó minőségű kőszénről vállalkozók gondoskodnak — évi kötésükből átengednek.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Barcsay Andor dr. országgyűlési képviselő,
Budapest, Országház.

1934

Figyelem!

A szőlőbirtokosok és telepítők figyelmébe ajánlom saját telepemen termelt: **300.000 drb. sima riparia portalis I. rendű vesszőmet**, mely még vágatlan van, vevő személyesen is megtekintheti, valamint:

nagymennyiségű fás és zöld ojtványaimat, egy és két évesben, dus gyökérzettel;
120.000 drb. **gyökeres riparia portalis**, első és másodrendűben;
40.000 drb. **piros Delavare**, sima és gyökeresben;
nagymennyiségű **európai sima vesszőmet**, 42 fajban, fajtisztán és:
1000 drb. sima **Csabagyöngye** európai vesszőt.

A legjutányosabb árban megrendelhetők:

Karcza Sándor Székelyhidon.
szőlőgazdaságában (Biharmegye.)

Árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik, ki címét egy levelező-lapon tudatja.

Vesszőim és ojtványalmért teljes felelősség! 2077.

Gazdatiszti állást

keres április elsejére, 14 évi gyakorlattal bíró 34 éves, kis családú, szerény igényű, erélyes, caució képes, a gazdaság minden ágában szakképzett okl. gazdatiszt. — Beszél magyarul, románul. Jelen állásából a birtok parcellázása miatt lép ki.

Cím a kiadóhivatalban.

2134

LOVAKAT ÉS SZARVASMARHÁKAT

legjobban lehet nyírni a **Stevart gyorsnyíró géppel.**

Ára: 90 korona. 1997

Tíz évi jótállás!

Rudolf Krása Wien

VII. Kirchengasse: 335.

!Eladó!

Négy darab, szépen fejlett 14 hónapos, erős csontozatu, göndör szőrű, teljesen tiszta faj mangalicza kan.

Ára darabonként 120 kor.

Velits Ödön birtokosnál
Torda.

2136

FISCHER és TSA NAGYENYED

— FA- és SZŐLŐISKOLÁK. —

150.000 Gyümölcsfa csemete,
1.000.000 Gyümölcsfa-alany,
1.000.000 Élő sőtény csemete sé-tányfák, díszcsere-jék, túlevelűfák,
rózsák stb.

1.000.000 szőlő-oltvány. Európai és amerikai sima és gyökeres

vessző.
Különlegesség: Csemegeszőlő-oltványok.

120 kat. hold mlvelési terület.

30.000

Kiváló szép besztercel és boszniai szilvafa csemete.

Árjegyzék ingyen.

2108

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Városliget 63,

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatotok

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakaszalók, járgány-csaplőgépek, lóharc-csaplők, tisztító-rosták, konkolyozók, keszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecakavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes acél-ékek, 2- és 3-vasú ékek és minden egyéb gazdasági gépek.

ELADÓ:

800.000 drb. I-ső osztályu Riparia Portális, kiváló szép 45 cm. hoszban, 8—10 mm. vastagságban, 1000 drb. 9 frt. 1.500.000 drb. II-od osztályu 4—6 mm. vastagságú 1000 drb. 3 frt. III-ad osztályu 1 frt 60 ezre.

50.000 szőlőoltvány a legkiválóbb bor és csemege fajokból, 100 drb. 9 frt., 1000 drb. 80 frt.

Kivánatra részletes faj és árjegyzék bérmentve küldetik.

Farkas József Riparia és szőlő-oltvány telepe.
Nagy-Várad.

2104

A lovak, szarvasmarhák, sertések, juhok, szóval az összes háziállatok erősítésére, edzésére, azok egészségének épségben tartására a

Brázay KINCSEM-FLUID KINCSEM-SZESZ

minden gazdaságban és állattenyésztésben
nélkülözhetetlen.

Felülmúlja a hasonló célra szolgáló külföldi szereket, mert a leghatásosabb s legjobb minőségű kipróbált anyagokból készül. Használatban van minden jelentékenyebb gazdaságban, állami és magánmésben, katonai-, polgári- és versenystállókban. Kapható: gyógytár-, drogéria- és fűszerüzletekben, vagy közvetlenül a készítő:

Brázay Kálmán cégnél Budapesten.
1 üveg ára 2.50 kor., 12 üveg ingyen csomagolás és bérmentes szállítással 24 kor. 2105

Incsel-Havasalji gazdaság, Jósa Gyula u. p. Nagy-Kalota.

Több ezer gyökeres ribiszke (veres-szóló) és pöszméte (egres) ananász eladó egyszárban, vasúthoz szállítva. zanként csomagolva 15 kor. 2131

Viktória borsó, Muszkaországból mag után termelt, első osztályu borsó kénvirágszínű, bőventermő, elsőrendű mag eladó nagyobb mennyiségben. Ugyancsak nagymennyiségben eladó Ligovói óriás termésű zab, incseli

Musc. Csabagyöngye

sima hazai vessző I. oszt. 100 darab 12 K., 500 drb. 50 K., 1000 drb. 90 K. II. oszt. zöldajtásra vagy homokba kiültetni igen alkalmas, 1000 drb. 35 K. — Riparia Portalis alanyon 2 éves gyökeres zöld oltvány 100 drb. 40 K., 500 drb. 180 K., 1000 drb. 340 K. Sima zöld oltás I. oszt. 100 drb. 28 K., 500 drb. 100 K., 1000 drb. 180 K. — Rupestris mont. alanyon 2 éves gyökeres zöld oltás, Ezerjő, Olasz Rizling, Szlangamenga fehér és piros, Chasselas fehér és piros, Mirkovácsa, Kadarka, Oporto ezre 150 Korona. Ugyanezen fajok sima zöld oltás I. oszt. ezre 70 K. Riparia Portalis alanyon ugyanezen fajok sima zöld oltás I. oszt. ezre 70 K. Lelkiismeretes kiszolgálás. — Kapható: 2129

Staub Péter, Kamenica (Ujvidék mellett.)

Szőlőajtványok

kiváló bor és csemegefajokban, gyökeresek és simák
2071

Riparia Portalis

150 ezer II osztályu sima ezre 4 korona
20 " II " gyökeres ezre 16 "

Szőlőajtványok

kiváló bor- és csemege fajokban.

Első osztályu gyökeres és sima Riparia portalist szokvány minőségben szavatosság mellett o szállit s kívánatra árjegyzéket küld o

FISCHER LAJOS Miskolczon.

Legnagyobb kiüntetések. Gyűzelmű és tisztelt díjak, állami arany, ezüst, bronz és egyéni hasonló érmeikkel. Nagybecskerek, Miskolc, Pancsova, Pozsony, Sopha, Pécs, Budapest, országos és nemzetközi fajbaromti kiállításokon kiüntettetett. 2133

özv. Baky Béláné
Fajbaromfi és fécán-telepe
Surd,
Somogy megye, u. p. Zákány.

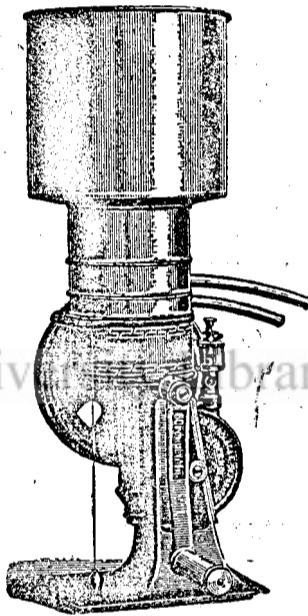
	Korona és fejleth	Teljes ár- sajja kor.
Orpington (fehér)	18	18
" (sárga)	15	15
" (fekete)	24	24
Langshan	15	15
Rhod Island Reds	24	24
Bantam (fogolyzsinű)	12	12
Ludak (amdeni)	35	35
" (japáni)	30	24
Kacsák (pekingi)	20	10
Pulyka (feh. mexikói)	40	15
" (bronz)	30	12
Fécán (arany)	40	—
" (ezüst)	50	—
" (Torquatus angol gyűrűzött)	30	36
" (vadász)	12	15

Élő állat csomagolás önköltségén, tojás csomagolás ingyen. Egész éven át szállítanak.

Alfa Separator r. t., tejjgazdasági gépgyár

Budapest, VI. Lomb-u. 11.

1908. évi mintájú Alfa Separator

a legújabb és legtökéletesebb fölözőgép. Kérjen prospektust.

Gyárunk előállítja az összes tejjgazdasági gépeket és eszközöket, berendez teljes tejtelepeket. Mindig friss oltóanyag! 1018

Több mint 700 első díj!

Árjegyzék, költségvetés díjtalan.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.
Alakult 1900.

Biztosítéki alap	
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	1,970.340.— K.
Fartalékok	764.760.16 "
Összesen:	2,735.104.16 "
1901. évi fölösleg	90.349.— K.
1902. " "	59.782.26 "
1903. " "	109.331.78 "
1904. " "	72.438.93 "
1905. " "	61.730.60 "
1906. " "	39.243.65 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kapta.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat 5%-os engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és fővilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1018 **az igazgatóság.**

Fischer's
mindennemű nyomtatványhoz
szép és tiszta kivitelben
pontosan és olcsón
Fischer's
Budapest
Videkárme rendelőhelyünk pontosan
eszköztelnek

A készlet gyorsabb eladhatása miatt
CASPARI FRIGYES és Tsai
Medgyes Nagyküküllő megye
FAISKOLÁI
leszállított áron ajánlják összes faiskolai cikkeiket u. m. magonc, kómagu és csontár gyümölcsfákat, pöszméte és ribiszke cserjéket, málnákat, földiepret, diszcserjéket, gyümölcsfa vadoncoakat, sövénynek valót, túlevelű fákat, rózsákat stb. 1996.I.
Árjegyzék kívánatra bérmentve.

Szivattyúk és Mérlegek különleges gyár
Garvenswerke,
Wien, II., Handelsquai No. 130.
Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

Répa- mag óvári, oberndorfi

Putyi, Prairie királyné „
Karós és törpe
babok

Gyorsfejlődésű
**Magyar
bikák**

Poland-china kan
malaczkok

Pekingi gácsérok
Olaszemdeni gunarak
Bronz pulykakakasok

lámpanélküli
költőgépek

Pekingi kacsa-, em-
deni lud-, fehér és
fekete Orpington-
tojásokra

amerikai köris, dió
és szil-sorfákra
előjegyzést elfogad

Teleki Arvéd

gróf
drassói urad. intézősege,
u. p. 2053

K o n c z a .

Eladó vetőgépek.

2132

(Alkalmi eladás!)

11, 13, 15 és 17 sorosak

egészen ujan,

a legjobb gyárból eladók

magas engedménnyel!

Megtekinthetők: Kolozsvárt, Attila-utca 8. sz. a.

Bövebbet: lapunk kiadóhivatalában.

DUNKY FIVÉREK

CS. ÉS. KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják a mai kor igényeinek
megfelelően berendezett műtermü-
ket a nagyérdemű közönség becses
figyelmébe.

Műtermeik vannak:

Kolozsvár, Miskolc,
Mátyás király-tér 10. Városház-tár 20.

Dés, S.-A.-Ujhely,
Felsősetátér. Főtér 9.

1729 Sárospatak,
Kossuth Lajos-u. 70.

Prima tenyésztőjások

Angliából, W. Cooktól importált remek sárga és fehér
Orpington törzsek után, darabja 1 korona; kizárólag
kiállításokon első díjjal kitüntetett különös szép tojók
után 2 korona. Megrendelhető Ternyey Árpád legma-
gasabb kitüntetésekkel sokszorosan díjazott telivér Or-
pington telepénél Aradon (Demeter-u. 92. sz.), mely a
legutóbbi nemzetközi baromfikiállításán legszebb éves
sárga Orp. kakasért s legszebb fehér Orp. tyukokért 3
első díjat s 4 tiszteletdíjat nyert. Szállítás sorrendben,
rázás és fagymentesen eszközöltetik. Terméketlen tojá-
sok 80%-ig egyszer ingyen pótoltnak. Megkeresésekre
azonnali válasz. 2070.

A nagyenyedi vinczellér-
képezés és a budafoki
pinczemesteri tanfolyamot
jó sikerrel végzett, a

nőtlen pinczemester
állást keres

akár azonnali belépésre.
Cím és referenciák: I.
R. alatt a kiadóban.

Földmives iskolát végzett gazdatiszt április 1-ére állást keres,

esetleg **azonnali** belépésre. 2068
Hét évig mint segéd és 6 évig mint kezelő tiszt
működött nagyobb gazdaságokban.

Czim: **Gy. A.** alatt a kiadóhivatalban.

Már 25 éve küldöm szét

az 1900. évi

párisi világkiállításán

Grand Prix-vel

— kitüntetett —

Eredeti Hanna

Vető árpámat.

Cimem:

Vodicka F.

földbirtokos.

Smrztitz, (Hanna)

Morvaország.

Minták ingyen és bér-
mentve!

2059

Bérlet felhagyása folytán eladók:

Egy Alfa-Laval separator kézi hajtásra, egészen új,
1 évig volt csak használva,
vejverő bődön és vajformákkal 250 koronáért, a vételár
50%-ért eladó.

Egy marokrakó aratógép Adriance jó karban 200 ko-
ronáért eladó.

Egy 15 soros vetőgép vetőkorongos, jól használható,
150 koronáért eladó

Kisborjas tehének 2—3 éves simenthali, magyar ke-
resztelésű üszők. Befogni való tul-
kok eladók. 2117

Csontos Miklósnál

Mező-Tóhát, u. p. Mező-Záh.

Peronoszporamentes Rózsa és Magnum bonum vetőburgonya ELADÓ

Kolozsvári állomáshoz szállítva, vevő zsákjában.

Ára: 10 métermázsán aluli rendelésnél ... 8 korona,
nagyobb rendelésnél 7 korona.

Cím: Szászfenesi bérgazdaság, Szászfenes.

2123

Klinger Henrik

Gyártelepek: Első magyar vitorlavászon, len- és jutaárugyár Pozsonyban. Házi-ipar-vállalat Liptószentmiklóson, Székely szövőgyár és házi-ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.

Raktár: **Budapest, V., Szabadság-tér II.**

Ajánlja készítményeit, u. m. lisztes, korpa- és gabona

Z s á k o k a t

lenből, kenderből és jutából, vagy varrás nélkül. Továbbá

vizmentes ponyvákat

gépekre és kazlakra, nyers szekér- és repce-ponyvákat, nyers és rugyantázott kender-tömlőket, vízvedreket, vízmentes lótakarókat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

2112

TAKARMÁNYRÉPAMAGOK

ÚJ IRÁNYELVEK SZERINT TENYÉSZTVE

WOHANKA-FÉLE JAVÍTOTT

ECKENDORF, MAM MUTH, OBERNDORF

TENYÉSZTÉSE VEGYI FAJVALASZTÁS ALAPJÁN,
NAGY-TÁPANYAG-TARTALOM ÉS TÖMEGTERMELÉS
SZAVATOLÁS MELLETT

WOHANKA és TÁRSASÁG BUDAPEST
V. Váci-körút 76. HELLER MŰRŐK BÉST

Mindennemű

ZSÁK és PONYVA

a legjobb minőségben **FISCHER-féle** és legjutányosabban a zsák és ponyvagyárban Budapest, Nádor-utca 31-33. sz. szerezhethők be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 25 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmainak és viszonteladójának szállítója. Pontos, szolid kiszolgálás. Ponyvakülsőintézet. 2072

Árjegyzék, minták ingyen és bérmentve küldetnek.

Gépész-kovács

uradalomban

állást keres.

Czim: Brassai-utca 27. sz.

2138

Állat eladás.

Dr. gróf Teleki Domokos ur óméltósága gernyeszegi gazdaságában eladó 8 drb. első rendű tenyész bika, melyek Sperker-féle törzs-bika után származtak.

Ugyanott eladó 10 drb. első rendű jármosökör.

Posta és vasútállomás: Gernyeszeg.

Pálffy Dezső intéző.

2114

Lür Rezső Mehala Temesvár.

Yorkshirei tenyészete, mely kizárólag vésszel szemben ellenálló törzsekből áll, tenyésziránya: magyarhoni klíma és helyi viszonyok, országos állatdíjazásra tartott **mindenkori** ritkaság példányokat jutányosabb árban szállít. 2126

Eladó élőfák.

Luczfenyő: 1 méter magas 70 fillér, 75 centiméter magas 56 fillér, 50 centiméter magas 40 fillér. Vékonyhéjú diófa: 2 méter magas 50 fillér. Faiskola: **Gönyő** (Győr megye). Csomagolás önköltségen, vasúthoz (hajóhoz) szállítás ingyen. Megrendelhetők: **Márffy Ede** Budapest, Vár Országház-utca 2. : : : 2120

Minden gazda a saját érdekében cselekszik, ha a hirneves és csakis eredeti

BÄCHER-féle acél-ekéket és tégely-acél eketesteket

vásárolja. — A BÄCHER-féle ekék s eketestek kigazdák számára is készülnek és könnyű súly, biztosjárás tartósság tekintetében minden más gyártmányt fölmúlnak és munkateljesítés tekintetében kiválnak.

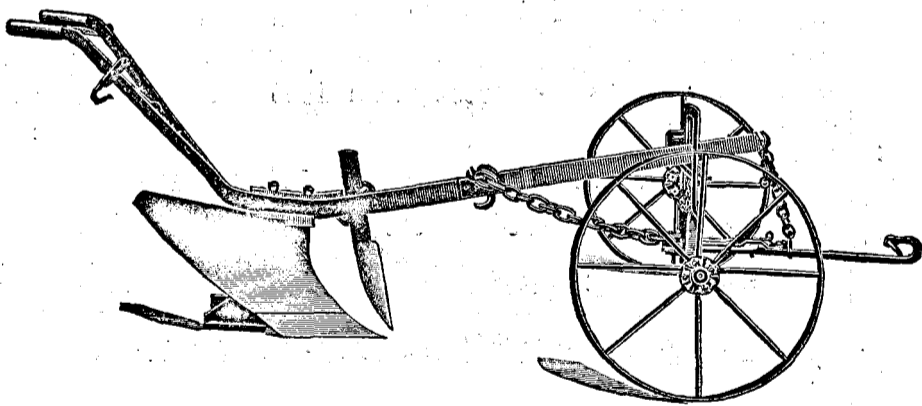
Az ekefejek törhetetlen acélból készülnek, melyekért öt évi szavatosságot vállalok.

Bächer Rudolf

kizárólagos ekegyárának raktára.

Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

Árjegyzéket és árajánlatot készséggel ingyen küldök.

Magyarországi vezérképviselő:

SZÜCS ZSIGMOND

A MELICHAR-féle császári és királyi szabadalmazott

„UNIKUM DRILL“ sorvetőgép

nyí gyártmány között az első helyet foglalja el. Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 10 évben 30,000-nél több ilyen gép adatott el.

MELICHAR FERENCZ

csász. és királyi szabadalmazott vetőgép-gyárának raktára.

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond

BUDAPEST, VI. ker., Nagymező-utca 68-ik szám. 1910

Ábrás leírással és árjegyzékkel kívánatra ingyen szolgál.

